

Examenul de bacalaureat național 2016
Proba E. c)
Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Când Mihai Viteazul a ocupat tronul Țării Românești conjunctura internațională părea favorabilă ridicării împotriva opresorului otoman. În timp ce mișcările de eliberare a popoarelor din Balcani se intensificau, obligând Poarta să angajeze însemnate forțe militare să le potolească, o parte a statelor europene se grupau în «Liga Sfântă», constituită din inițiativa Casei de Austria și sub patronajul Sfântului Scaun. «Liga Sfântă» mai cuprindea Spania și principatele italiene, Ferrara, Toscana, Mantova. [...] Interesele țării îl împingeau pe Mihai Viteazul să se desprindă de Imperiul Otoman și să se transforme [...] într-un susținător al ideii de luptă antiotomană. De aceea, domnul Țării Românești a aderat la «Liga Sfântă» [...].

În noiembrie 1594 a ridicat steagul libertății, atacând, mai întâi, turcii din București [...]; și-a extins apoi acțiunile războinice în vederea restabilirii hotarului Țării Românești pe Dunăre. Atacarea Giurgiului a fost urmată de distrugerea [...] Hârșovei și a Silistrei. [...] Concentrărilor de oști otomane în fortărețele de la Dunăre, domnul le-a răspuns printr-un atac simultan al principalelor întărituri: Brăila [...], Turtucaia și Nicopole.”

(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

B. „La 12 mai 1877 Parlamentul a declarat război Imperiului Otoman pe motivul că starea de război exista de fapt ca urmare a bombardamentelor turcești asupra orașelor românești de la Dunăre. [...] Obiectivul principal al lui Carol I a fost dobândirea statutului de cobeligerant pentru România, ceea ce îi asigura recunoașterea independenței. Ca urmare, el a oferit rușilor participarea deplină a armatei române în apropiata campanie la sud de Dunăre [...]. Campania rusă din Balcani a început cu forțarea Dunării în două puncte – între Galați și Brăila și apoi la Zimnicea [...]. Forțele ruse cuceresc Nicopole la 16 iulie și înaintează spre sud către Plevna. [...] Dar, tocmai atunci, rezistența turcească s-a înăsprit. [...] După cea de-a doua bătălie pentru Plevna [...] comandantii ruși și-au dat seama că aveau nevoie disperată de întăriri pentru a-și menține pozițiile și a-l împiedica pe inamic să întreprindă o contraofensivă majoră. Carol I a acceptat cererea lor urgentă pentru trimiterea de trupe, dar a pus condiția ca armata să-și aibă propria bază de operațiuni și comandă separată.”

(K.Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o luptă precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la acțiunile militare. **2 puncte**
3. Menționați câte un conducător al românilor la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnul român aderă la o alianță formată din state europene. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni militare la care au participat românii în secolele al XIV-lea – al XV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a politicii promovate de România în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, după evenimentele la care se referă sursa **B**. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Făcând abstracție de modul cum erau aplicate, constituțiile comuniste prin însuși textul lor nu reprezintă voința întregului popor, ci a unei formațiuni politice: Partidul Comunist. În art. 86 alin. VI din Constituția din 27 septembrie 1952 și în art. 3 din Constituția din 21 august 1965 se declară în mod expres că forța conducătoare a întregii societăți este partidul. [...] Constituția din 21 august 1965 mai aduce o noutate: pe lângă o formațiune politică privilegiată, Partidul Comunist, se creează și o categorie de cetățeni privilegiați, membrii Partidului Comunist. Aceștia sunt considerați la nivel constituțional „cetățenii cei mai avansați și mai conștienți ai societății” (art. 26), și astfel devine principiu constituțional însăși împărțirea societății în cetățeni de rangul I, superiori și deci privilegiați, și cetățeni de rangul II, considerați [...] inferiori și deci neprivilegiați. Și această împărțire a societății în cetățeni superiori și inferiori nu se baza pe vreun criteriu de valoare, ci pe cel mai arbitrar dintre criteriile posibile, acela al adeziunii și obedienței.

Această enormitate a fost posibilă deoarece nici una din cele trei constituții comuniste nu a reprodus art. 10 din Constituția din 29 martie 1923, care prevedea desființarea oricăror privilegii în România. Astfel, s-au putut crea aceste două privilegii: al partidului comunist și al membrilor partidului comunist. [...]

Constituțiile erau elaborate de Partid. Constituția din 13 aprilie 1948 a fost publicată cu mai mult de o lună înainte de adoptarea ei de către Marea Adunare Națională [...]. Subordonarea Marii Adunări Naționale față de hotărârile Partidului Comunist este exprimată [...] în expunerea pe motive a Legii nr. 1/1972, care menționează [...] că prelungirea mandatului deputaților Marii Adunări Naționale și consiliilor populare la 5 ani [...] se impune «pentru asigurarea corelării legislaturii sau mandatului puterii de stat cu periodicitatea congreselor partidului».”

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați o lege fundamentală din perioada stalinismului și anul adoptării acesteia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Marea Adunare Națională. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la cetățenii statului, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimul totalitar din România influențează politica promovată de aceasta în relațiile internaționale din perioada postbelică. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în secolele al XVIII-lea – al XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc și menționarea a două caracteristici ale acesteia în secolul al XVIII-lea;
- menționarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în secolul al XVIII-lea;
- prezentarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la modalitatea de înființare a statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.